LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2025 METŲ ŠVIETIMO PAŽANGOS ATASKAITA

Lazdijų rajono savivaldybė savo veiklą švietimo srityje organizavo vadovaudamasi švietimą reglamentuojančiais teisės aktais. Lazdijų rajono savivaldybės 2025 metų švietimo pažangos ataskaita (toliau – pažangos ataskaita) parengta atsižvelgiant į Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015, Geros mokyklos koncepciją, Lazdijų rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginį plėtros planą, patvirtintą Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. 5TS-581 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo”, Lazdijų rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą, patvirtintą Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 3 d. sprendimu Nr. 5TS-1283 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo”, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2025 metų veiklos planą, patvirtintą Lazdijų rajono savivaldybės direktoriaus 2025 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 10V-600 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2025 metų veiklos plano patvirtinimo“.

Lazdijų rajono savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane buvo suformuluota savivaldybės misija bei savivaldybės strateginiai tikslai. Savivaldybės **misija** – suteikti galimybę gyventi svetingoje, tradicijas, kultūrinį paveldą ir kraštovaizdį puoselėjančioje savivaldybėje su racionaliai išvystyta infrastruktūra, sveika gyvenamąja ir palankia verslo plėtrai aplinka. Šiai misijai įgyvendinti, atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiame plėtros plane numatytą vieną iš prioritetinių plėtros krypčių (prioritetų) – **Socialiai atsakinga ir pokyčius kurianti bendruomenė**, iškeltas strateginis tikslas (03) **Užtikrinti švietimo, kultūros, turizmo ir sporto plėtrą bei kokybę, socialinį saugumą, sveikatos priežiūrą, gerinti viešųjų paslaugų kokybę**. Šiam tikslui įgyvendinti parengta Švietimo ir sporto plėtojimo programa, kurioje numatyti šie tikslai ir uždaviniai:

1. Užtikrinti kokybišką ugdymą ir tinkamą ugdymo aplinką.

Uždavinys – užtikrinti sklandų ir rezultatyvų ugdymo procesą savivaldybės ugdymo įstaigose.

2. Sudaryti ir gerinti sąlygas vaikų ir jaunimo bei suaugusiųjų saviraiškai, užimtumui, socializacijai ir gebėjimų plėtotei.

Uždavinys – sudaryti ir gerinti sąlygas saviraiškai, užimtumui, socializacijai ir gebėjimų plėtotei.

3. Užtikrinti savivaldybei reikalingų specialistų pritraukimą.

Uždavinys – kompensuoti savivaldybės įstaigoms reikalingų specialistų studijų išlaidas.

4. Organizuoti bei plėtoti fizinį ugdymą ir sportą savivaldybėje.

Uždavinys – sudaryti ir gerinti sąlygas sportuoti ir siekti sportinio meistriškumo.

Lazdijų rajono savivaldybės švietimo pažanga analizuojama pagal pasirinktus švietimo kontekstą, indėlį į švietimą, švietimo procesus ir rezultatus atspindinčius pastarųjų trejų (2019–2021) metų rodiklius. Pažangos ataskaitoje siekiama analizuoti, fiksuoti ir įvertinti pastarųjų metų pokyčius savivaldybės švietimo sistemoje.

I. Švietimo kontekstas. 2025 m. rugsėjo 1 d. veikė šios švietimo įstaigos: 3 gimnazijos, 2 pagrindinės mokyklos, 2 pradinės mokyklos, 1 vidurinio ugdymo ir 3 ikimokyklinio ugdymo skyriai, VšĮ Lazdijų sporto centras, Lazdijų meno mokykla, VšĮ Lazdijų švietimo centras.

2025 m. rugsėjo 1 d. duomenimis Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas mokėsi 1987 mokiniai.

Demografinė situacija savivaldybėje ir toliau išlieka blogėjanti. Gimusių vaikų skaičius iki 2025 m. mažėjo ir pasiekė mažiausią gimstamumo rodiklį per stebimą laikotarpį. 2025 m. gimė 64 vaikai (10 iš jų gyvena užsienyje). Tai yra mažiausias gimimų skaičius Alytaus apskrityje. Mažėjantis gimstamumas daro tiesioginę įtaką mokyklų tinklo situacijai.

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas				
			2023	2024	2025	pokytis
1.	Mokinių, lankančių bendrojo ugdymo mokyklas, skaičius, vnt.	1800	1754	1743	1682	-72
2.	Bendrojo ugdymo mokyklų 1-8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis, proc.	Sumažinti	3,0	1,7	1,7	-1,3
3.	Bendrojo ugdymo mokyklų 1–4 klasių komplektų, kurie yra jungtinių, dalis, proc.	Sumažinti	6,25	3,33	1,67	-4,58
4.	Bendrojo ugdymo mokyklų klasių komplektų, kuriuose yra mažiau kaip 8 mokiniai, dalis, proc.	Sumažinti	0	0	0	0
5.	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Padidinti	9,8	9,9	9,45	-0,35
6.	Pavežamų mokinių, lyginant su reikalingais pavežti, dalis	100 proc.	100	100	100	0
7.	Mokyklinio amžiaus vaikų, lankančių bendrojo ugdymo mokyklas, dalis	100 proc.	100	100	100	0

Išvada. Lazdijų rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklų tinklas tvarkomas nuosekliai ir sistemiškai, siekiant užtikrinti aukštesnę ugdymo kokybę, racionalų išteklių panaudojimą ir švietimo paslaugų prieinamumą visiems savivaldybės mokiniams. Tinklo valdymas grindžiamas demografinių tendencijų analize, bendruomenių poreikių vertinimu bei mokinių pavėžėjimo galimybių užtikrinimu, todėl sudaromos sąlygos mokiniams gauti kokybišką ugdymą nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos.

2025 m. rugsėjo 1 d. duomenys rodo teigiamus mokyklų tinklo optimizavimo rezultatus. Savivaldybėje nebeliko klasių komplektų, kuriuose mokytųsi mažiau nei 8 mokiniai, o tai rodo efektyvesnį klasių formavimą ir racionalesnį švietimo išteklių panaudojimą. Taip pat mažėja jungtinių pradinių klasių komplektų skaičius – 2025 m. suformuotas tik vienas jungtinis pradinių klasių komplektas, sudarantis 1,67 proc. visų klasių komplektų. Ši tendencija rodo kryptingą savivaldybės siekį užtikrinti mokiniams palankesnes ugdymo sąlygas, kai mokymas organizuojamas atskirose klasėse.

Savivaldybės indėlis į mokyklų tinklo efektyvinimą atsispindi įgyvendinant Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrąjį planą. Jo įgyvendinimas leidžia nuosekliai mažinti jungtinių klasių skaičių, racionaliau planuoti klasių komplektus ir užtikrinti, kad visi klasių komplektai būtų formuojami laikantis nustatytų mokinių skaičiaus ribų. 2025 m. visi klasių komplektai suformuoti neviršijant didžiausio leistino mokinių skaičiaus klasėje, taip sudarant palankesnes sąlygas kokybiškam ugdymo procesui.

Svarbi mokyklų tinklo valdymo dalis – mokinių pavėžėjimo organizavimas. Savivaldybėje užtikrinama, kad visi mokiniai, gyvenantys toliau nei 3 km nuo mokyklos, būtų

pavežami į mokyklą ir atgal į namus. Tai leidžia užtikrinti švietimo paslaugų prieinamumą ir lygias galimybes mokiniams dalyvauti ugdymo procese. Šiam tikslui įgyvendinti savivaldybė nuosekliai investuoja į mokinių pavėžėjimo infrastruktūrą – 2025 m. įsigytas M2 kategorijos mokyklinis autobusas „IVECO 50C18“, kurio vertė siekia 89 538,79 euro, iš jų 68 000 eurų skirta iš valstybės biudžeto, o 21 538,79 euro – iš savivaldybės biudžeto.

Savivaldybė taip pat lanksčiai reaguoja į konkrečių mokyklų situaciją ir mokinių skaičiaus svyravimus. Pavyzdžiui, Lazdijų r. Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijoje 2025 m. rugsėjo 1 d. į III gimnazijos klasę atėjo mažiau mokinių nei nustatyta teisės aktuose, tačiau savivaldybė, įvertinusi situaciją ir siekdama išlaikyti ugdymo prieinamumą bei tęstinumą, leido formuoti klasę su mažesniu mokinių skaičiumi. Šiam sprendimui įgyvendinti iš savivaldybės biudžeto skirta papildomai apie 12 427 eurai. Tai rodo savivaldybės atsakomybę ir siekį sudaryti mokiniams galimybes tęsti ugdymą savo bendruomenėje.

Apibendrinant galima teigti, kad savivaldybėje vykdomas kryptingas ir subalansuotas mokyklų tinklo valdymas leidžia suderinti ugdymo kokybės, švietimo prieinamumo ir efektyvaus išteklių panaudojimo tikslus. Nuosekliai įgyvendinamos tinklo pertvarkos priemonės sudaro prielaidas ilgalaikiam ir tvariam savivaldybės švietimo sistemos vystymui.

Veiksmai ateičiai. Vykdyti nuolatinę švietimo būklės analizę, ir, esant neatitikimams galiojančių teisės aktų nuostatoms, vertinti, planuoti bei įgyvendinti mokyklų tinklo pokyčius, siekiant, kad ikimokyklinis, priešmokyklinis bei pradinis ugdymas mokiniui būtų užtikrintas kuo arčiau jo gyvenamosios vietovės. Atsiradus poreikiui, kiekvienos mokyklos reorganizavimo, likvidavimo ar struktūrinio pertvarkymo klausimą spręsti individualiai kartu su mokyklos bendruomene.

II. Savivaldybės biudžeto lėšos švietimui. 2025 metais savivaldybės biudžete švietimo ir sporto plėtojimo programai įgyvendinti buvo skirta daugiau kaip 14,935 mln. eurų. Tai didžiausia suma per pastaruosius trejus metus. Išlaidos švietimui sudarė 28,6 proc. savivaldybės biudžeto.

Eil. Nr.	**Rodikliai**	**Siekiamas rezultatas**	**Metai** (matavimo data)			
			2023	2024	2025	pokytis
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidų švietimui dalis (tūkst. Eur ir proc.)	Padidinti	12 662,3 28,9	13869,5 29,6	14935,5 28,6	+2,273,2 -0,3
2.	Vienam bendrojo ugdymo mokykloje besimokančiam asmeniui teko ūkio lėšų (tūkst. Eur)	Išlaikyti	2,4	2,2	2,3	-0,1
3.	Vienam bendrojo ugdymo mokykloje besimokančiam asmeniui teko mokymo lėšų (tūkst. Eur)	Išlaikyti	1,9	3,2	4,5	+2,6

Išvada. Savivaldybės biudžeto lėšos švietimui per pastaruosius trejus metus neženkliai didėjo, nors skiriama savivaldybės biudžeto dalis neženkliai mažėjo. Savivaldybės skiriamas finansavimas sudaro sąlygas tinkamai organizuoti ugdymo procesą. Išryškėjo dvi sritys, kurioms nepakanka mokymo lėšų – tai švietimo pagalbos darbuotojų darbo užmokestis bei lėšų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti. Todėl mažesnį mokinių skaičių turinčios mokyklos ieško įvairių lėšų taupymo galimybių, o trūkstamas lėšas savivaldybė skiria iš savivaldybės biudžeto.

Savivaldybės indėlis. Tęsiamas 2024 m. liepos 11 d. pasirašytos Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamo sporto bazės gerinimo projekto „Sporto bazės plėtra ugdant fiziškai aktyvią visuomenę“, įgyvendinamo Lazdijų r. Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijoje, sutarties vykdymas. Bendra projekto vertė – 681 228 Eur. Lazdijų rajono savivaldybė projektui yra numačiusi skirti 181 228 Eur, Sporto rėmimo fondo lėšos sudaro 500 000 Eur.

Lazdijų rajono savivaldybė taip pat pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Socialinio fondo agentūra ir įgyvendina Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą „Ugdymo priemonės mokykloms“. Projekte dalyvaujančios trys gimnazijos aprūpinamos kompiuterine įranga, gamtos mokslų ir technologijų ugdymo priemonėmis. Mokyklos gavo 145 kompiuterius, išrengtos 2 kalbų laboratorijos.

2025 m. visose Savivaldybės švietimo įstaigose buvo atlikti paprastojo remonto darbai, įsigyti nauji baldai ir ugdymo priemonės mokiniams bei ikimokyklinio ugdymo grupėms.

Lazdijų mokykloje-darželyje „Kregždutė“ atidaryta naujai įrengta virtuvė ir valgykla. Sutvarkytos pagrindinės ir pagalbinės patalpos, atnaujintos vandentiekio, nuotekų ir elektros sistemos, įsigyta visa reikalinga įranga. Virtuvės ir valgyklos remontui bei įrangai iš viso skirta 118 000 Eur.

Lazdijų mokykla-darželis „Kregždutė“ kartu su Elko (Luko) miesto savivaldybe įgyvendino Interreg „Lietuva–Lenkija“ projektą, kurio metu buvo stiprinamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, skatinama socialinė vaikų įtrauktis, organizuojamos paskaitos tėvams, specializuoti mokymai darbuotojams ir vykdomi patirties mainai. Projekto metu įsigytas ir įrengtas modulinis namelis sensorinei erdvei, kuriame vaikai ir tėvai gali dalyvauti įvairiose veiklose.

2025 m. kovo 17 d. Lazdijuose atidarytas naujas, modernus ir funkcionalus Lazdijų sporto centras.

Lazdijų rajono savivaldybei skirta Žemės ūkio ministerijos nominacija „Už reikšmingą indėlį į sveikatai palankią mitybą darželiuose, skatinant vietinių, pagal kokybės sistemas pagamintų maisto produktų ir žaliavų naudojimą“.

2025 m. Lazdijų rajono savivaldybė įsigijo M2 kategorijos mokyklinį autobusą IVECO 50C18 už 89 538,79 eurus (68 000 eurų – valstybės biudžeto lėšos; 21 538,79 eurai – savivaldybės biudžeto lėšos).

Tęsiamas gabių abiturientų bei mokinių skatinimas. Abiturientams, kurių valstybiniai brandos egzaminai buvo įvertinti 100 balų ir toliau skiriamos 1000 eurų premijos už kiekvieną 100 balų išlaikytą egzaminą. Abiturientams, gavusiems brandos atestatą su pagyrimu – 1200 eurų. Gabiems rajono mokiniams, kurių metinis pažangumo vidurkis 10 balų – įteikiamos 300 eurų premijos. Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose veikė 14 pailgintos dienos grupių, kurias lankė 317 mokinių, t. y. 69,75 proc. visų pradinių klasių mokinių.

Veiksmai ateičiai. Stebėti vieno mokinio išlaikymui skiriamų lėšų kaitą. Parengti Lazdijų rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2026-2030 m. bendrąjį planą atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 patvirtintas Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles.

III. Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo paslaugos savivaldybėje užtikrinamos vaikams nuo vienerių metų iki priešmokyklinio ugdymo pradžios.

2025–2026 mokslo metais ikimokykliniame ugdyme dalyvauja 305 (76,6 proc.) 1–5 metų amžiaus vaikai, o pagal priešmokyklinio ugdymo programą ugdomi 95 mokiniai. Iš viso sukomplektuotos 28 grupės: 18 – ikimokyklinio ugdymo, 4 – priešmokyklinio ugdymo ir 6 jungtinės grupės, kuriose įgyvendinamos abi programos.

Didžioji dalis vaikų (54 proc.) ugdoma Lazdijų miesto mokyklose-darželiuose, 35,4 proc. – ikimokyklinio ugdymo skyriuose, 10,6 proc. – bendrojo ugdymo mokyklose veikiančiose grupėse.

2025 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, ikimokyklinio ugdymo aprėptis 3–5 metų amžiaus vaikų grupėje siekia 97,50 proc. ir viršija šalies vidurkį. 1–5 metų amžiaus vaikų aprėptis sudaro 76,6 proc.

Lyginant su 2024 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, 3–5 metų amžiaus vaikų dalyvavimo rodiklis padidėjo (nuo 92,88 proc.), o 1–5 metų grupėje išlieka stabilus.

16,43 proc. 3–5 metų amžiaus vaikų, deklaravusių gyvenamąją vietą Lazdijų rajono savivaldybėje, ugdomi kitų savivaldybių švietimo įstaigose. Tuo tarpu 4,62 proc. savivaldybės įstaigose ugdomų šio amžiaus vaikų yra deklaravę gyvenamąją vietą kitose savivaldybėse.

Stebimas didėjantis poreikis ankstyvajam ugdymui – kasmet daugėja prašymų priimti vaikus nuo vienerių metų amžiaus. Tai rodo stiprėjančią ankstyvojo ugdymo paslaugų paklausą ir jų aktualumą savivaldybėje.

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas	Metai (matavimo data)			
			2023	2024	2025	pokytis
1.	Ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų skaičius	Padidinti	333	324	305	-28
2.	1-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis	Padidinti	76,7	78,2	76,6	-0,1
3.	Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3-5 metų vaikų dalis (proc.), ŠVIS duomenys;	Padidinti	95,19	96,14	97,5	+2,31
4.	Priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų skaičius	Padidinti	129	92	95	-34
5.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių skaičius	Padidinti	31	29	28	-3

Išvada. Remiantis seniūnijų pateiktais duomenis apie faktiškai gyvenančių savivaldybėje ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičių ir neskaičiuojant faktiškai užsienyje gyvenančių ir išvykimo nedeklaravusių vaikų, į ikimokyklinį ugdymą įtrauktų vaikų dalis yra didesnė už skelbiamą oficialią statistiką. Pagrindinės nelankymo priežastys – tėvai nedirbantys ir nenori išleisti vaikų iš namų, taip pat dažna tėvų nuostata, kad vaikas per mažas, kad ikimokyklinis ugdymas turėtų prasidėti ne anksčiau, kaip nuo 3 metų amžiaus, taip pat, dalis tėvų įvardija pavėžėjimo problemą. Didžiausia įtrauktis į ikimokyklinį ugdymą vaikų, patiriančių socialinę riziką yra nuo 3 metų amžiaus. Privalomas ikimokyklinis ugdymas paskirtas 5 vaikams.

Savivaldybės indėlis. Savivaldybėje fiksuojamas aukštas nedarbo lygis, todėl, siekiant užtikrinti ikimokyklinio ugdymo prieinamumą ir įtraukti kuo daugiau vaikų, nėra nustatyta papildomų mokesčių už ikimokyklinio ugdymo paslaugas. Tėvai moka tik nustatytą vaikų dienos maitinimo kainą už faktiškai lankytas dienas.

Palaipsniui sudaromos sąlygos ikimokyklinio amžiaus vaikų pavėžėjimui mokykliniais autobusais, taip didinant paslaugų pasiekiamumą kaimiškose vietovėse.

Reikšmingas dėmesys skiriamas sveikatai palankiai vaikų mitybai ir sveikos gyvensenos įgūdžių formavimui. Dviejose mokyklose-darželiuose ir dviejuose ikimokyklinio ugdymo skyriuose maitinimui naudojami ekologiški bei pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą (NKP) pagaminti produktai. 84,2 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų ir 70,65 proc. priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimui naudojami ekologiški ir NKP produktai.

Savivaldybė yra pasirašiusi jungtinės veiklos sutartį su Europos socialinio fondo agentūra ir dalyvauja projekte „Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų“. Projekto lėšomis finansuojamos individualios ugdymo priemonės, kultūros ir neformaliojo švietimo paslaugos, vaikų pavėžėjimo bei lydinčio asmens darbo užmokesčio išlaidos ir kitos paslaugos

socialinę riziką patiriantiems vaikams. 2025 m. projekte dalyvavo 27 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.

Problemos. Susiduriame su švietimo pagalbos specialistų trūkumu. Nepavyko 100 proc. užtikrinti privalomojo ikimokyklinio ugdymo vaikams, augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose. Didžioji dalis šių vaikų yra iki 1 metų amžiaus. Savivaldybėje neturime grupių, skirtų vaikams nuo gimimo. Būtina atnaujinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo erdvių infrastruktūrą.

Veiksmai ateičiai. Siekiant didinti ikimokyklinio ugdymo aprėptį ir gerinti paslaugų kokybę, numatoma kryptingai ieškoti būdų, kaip į ikimokyklinį ugdymą įtraukti daugiau ankstyvojo amžiaus vaikų. Planuojama stiprinti tėvų informavimą ir švietimą apie ikimokyklinio ugdymo naudą vaiko raidai, socialinių ir pažintinių gebėjimų formavimuisi.

Numatoma kurti įtraukiajam ugdymui palankias sąlygas, stiprinti švietimo pagalbos teikimą bei veiksmingiau spręsti socialinę riziką patiriančių vaikų įtraukties klausimus.

Atsižvelgiant į mažėjantį mokinių skaičių bendrojo ugdymo mokyklose, bus skatinamas pedagogų, netenkančių darbo krūvio, persikvalifikavimas į švietimo pagalbos specialistus, taip užtikrinant kvalifikuotos pagalbos prieinamumą ugdymo įstaigose.

Ikimokyklinio ugdymo aprėpčiai ir ugdymo sąlygoms gerinti 2025 m. pradėti įgyvendinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai „Visos dienos mokyklos įkūrimas Lazdijų rajono savivaldybėje“ ir „Ikimokyklinio ugdymo grupių plėtra Lazdijų rajono savivaldybėje“. Projektų įgyvendinimą planuojama užbaigti iki 2026 m. pabaigos.

IV. Neformalus švietimas. Savivaldybėje neformalųjį vaikų švietimą įgyvendina neformaliojo vaikų švietimo įstaigos, bendrojo ugdymo mokyklos bei kiti neformaliojo švietimo teikėjai. Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos yra svarbi savivaldybės švietimo sistemos dalis, padedanti tėvams tenkinti vaikų saviraiškos poreikius, užtikrinti turiningą, prasmingą ir saugų vaikų laisvalaikį, sudaryti sąlygas ugdytis ir plėtoti mokinių išskirtinius gebėjimus (meninius, sportinius, kūrybinius ir kt.), taip pat sudaryti galimybes specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams įsitraukti į ugdymo veiklas.

Neformaliojo švietimo srityje pastaraisiais metais stebimi teigiami pokyčiai. Siekiant stiprinti institucijų savitumą, puoselėti tradicijas, išryškinti veiklos kryptis bei užtikrinti ugdymo tęstinumą, savivaldybėje formuojama nuosekli neformaliojo švietimo sistema. Bendrojo ugdymo mokyklose ir neformaliojo švietimo įstaigose didėja neformaliąja veikla užimtų mokinių skaičius, plečiasi siūlomų veiklų spektras, sudaromos sąlygos mokiniams rinktis pagal individualius poreikius ir interesus.

Remiantis Mokinių registro duomenimis, 2025 metais Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose neformaliajame švietime vidutiniškai dalyvavo 1 132 mokiniai, tai sudarė 71,24 proc. visų mokinių. Šis rodiklis rodo pakankamai aukštą mokinių įsitraukimo lygį ir sudaro prielaidas neformalųjį švietimą vertinti kaip reikšmingą mokyklų tinklo papildančią ugdymo dalį.

2025 metais viešosios įstaigos Lazdijų sporto centro užsiėmimus lankė 453 mokiniai (28,54 proc. visų savivaldybės mokinių). Sporto centre vykdomos šešių sporto šakų veiklos. Lazdijuose organizuojami aerobinės gimnastikos, krepšinio ir kūno rengybos užsiėmimai, o Veisiejuose – jėgos trikovės, futbolo ir stalo teniso užsiėmimai. Lazdijų sporto centro veikla sudaro galimybes mokiniams ugdyti fizinį aktyvumą, sveiką gyvenseną ir sportinius gebėjimus, taip pat prisideda prie mokinių socializacijos ir prevencinių tikslų įgyvendinimo.

Lazdijų meno mokykloje ir jos skyriuose, veikiančiuose Veisiejuose, Seirijuose ir Šeštokuose, 2025 metais mokėsi 386 mokiniai (24,32 proc.). Lazdijų meno mokykloje vykdomos įvairios neformaliojo meninio ugdymo programos: muzikos (fortepijono, akordeono, chorinio ir estradinio dainavimo, fleitos, gitaros, saksofono, trombono), choreografijos, meninės kalvystės ir dailės. Šių programų įvairovė sudaro sąlygas mokiniams atskleisti kūrybinius gebėjimus ir prisideda prie kultūrinio ugdymo stiprinimo savivaldybėje.

Šių programų įvairovė sudaro sąlygas mokiniams atskleisti kūrybinius gebėjimus ir prisideda prie kultūrinio ugdymo stiprinimo savivaldybėje.

Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansuojamose veiklose 2025–2026 mokslo metais Lazdijų rajono savivaldybėje dalyvauja 514 mokinių (32,39 proc.). Mokiniai renkasi veiklas pagal 21 neformaliojo vaikų švietimo teikėjų pateiktą ir savivaldybės patvirtintą programą. NVŠ krepšelio sistema didina neformaliojo švietimo prieinamumą, ypač kaimiškosiose vietovėse, ir sudaro prielaidas užtikrinti platesnį ugdymo paslaugų spektrą, nepriklausomai nuo mokinių socialinės ar geografinės padėties.

Neformaliojo vaikų švietimo būrelius bendrojo ugdymo mokyklose lanko 71,58 proc. mokinių.

Neformalusis vaikų švietimas savivaldybėje yra pakankamai išplėtotas, pasižymi veiklų įvairove ir gana aukštu mokinių įsitraukimo lygiu, 2025–2026 m. m. neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis – 86,6 proc.

2025 m. Savivaldybės mokyklose aktyviai veikė 9 mokinių mokomosios bendrovės. Mokiniai savo produkciją pristatė rajoniniuose, respublikiniuose renginiuose, mugėse.

Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose įgyvendintas projektas „Karjeros specialistų tinklo vystymas“. 1–10, I-IV g klasių mokiniams paslaugas teikė 2 karjeros specialistai.

Organizuojant neformaliojo švietimo veiklą mokyklose ir neformalaus švietimo įstaigose, siekiama sudaryti geresnes sąlygas vaikų ir mokinių pomėgiams tenkinti, jų gebėjimų plėtotei, užimtumui, kūrybinėms galioms puoselėti, gerinti teikiamų paslaugų kokybę, plėtoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, kurti neformalaus švietimo sistemą mokyklose, puoselėti tradicijas ugdymo įstaigose, seniūnijose.

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas				Pokytis
			2023	2024	2025	
1.	Vaikų, dalyvaujančių neformaliojo švietimo vaikų švietimo programose, dalis, proc.	Padidinti	81,40	80,00	86,6	+5,2
2.	Lazdijų meno mokyklą lankančių mokinių dalis, proc.	Padidinti	24,34	22,95	24,32	-0,02
3.	VšĮ Lazdijų sporto centrą lankančių mokinių dalis, proc.	Padidinti	25,39	24,84	28,54	+3,15
4.	Neformaliojo švietimo būrelius bendrojo ugdymo mokyklose lankančių mokinių dalis, proc.	Padidinti	63,31	59,55	71,58	+8,27
5.	Neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veiklas lankančių mokinių dalis, proc.	Padidinti	41,39	42,46	32,39	-9,0

Išvada. Savivaldybėje sudaromos sąlygos neformaliajam vaikų švietimui vykdyti, stebimas tolygus mokinių, dalyvaujančių neformaliojo švietimo veiklose, dalies didėjimas. Lazdijų rajono

savivaldybėje neformaliojo vaikų šveitimo veiklose dalyvauja 86,6 proc. mokinių. Mokiniams sudaroma daugiau galimybių vaiko socialinėms ir asmeninėms kompetencijoms plėtoti. Mokiniai, užsiimdami neformalia ugdomąja veikla, gali aktyviau lavinti kritinį mąstymą, kūrybiškumą, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius.

Savivaldybės indėlis. Lazdijų rajono savivaldybė nuosekliai stiprina neformaliojo vaikų švietimo galimybes, plėsdama infrastruktūrą ir kurdama naujas edukacines erdves. 2025 metais Lazdijuose atidarytas naujas Lazdijų sporto centras. Šiuolaikiška ir moderni sporto infrastruktūra atvira ne tik Lazdijų sporto centro bendruomenės nariams, bet ir visiems rajono bei regiono gyventojams. Ši erdvė sudaro dar geresnes sąlygas vaikų ir jaunimo fiziniam aktyvumui, sporto užsiėmimams bei neformaliojo ugdymo veikloms. Didelio susidomėjimo sulaukė ir nauja neformaliojo vaikų švietimo programa „Mokausi būti vairuotoju“, kuri suteikia vaikams galimybę saugioje aplinkoje susipažinti su eismo taisyklėmis, transporto priemonių valdymo pagrindais ir atsakingo dalyvavimo eisme principais. Veisiejuose, buvusios pradinės mokyklos kieme (Ateities g. 6), šalia šeimos centro, įkurta nauja bendruomenės susibūrimo vieta – „Atšalusios kavytės klubas“. Ši erdvė pritaikyta įvairioms veikloms: čia vyksta pamokos, darželio užsiėmimai, sporto veiklos, edukacijos bei bendruomenės renginiai. Tai vieta, skatinanti vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendravimą, kūrybiškumą ir aktyvų laisvalaikį. Atidaryta nauja edukacinė erdvė Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje. Restauruotame ūkiniame pastate įrengtos modernios, šiuolaikinius poreikius atitinkančios patalpos edukacijoms, kūrybai ir gyvam pažinimui. Išsaugota autentiška sodybos dvasia leidžia lankytojams patirti tradicinės dzūkiškos kultūros pažinimą per praktines veiklas, kūrybines dirbtuves ir edukacines programas. Ši erdvė atveria naujas galimybes prasmingoms patirtims vaikams, suaugusiesiems ir visai bendruomenei.

Veiksmai ateičiai. Užtikrinti, kad neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis augtų. Ieškoti galimybių dėl techninės kūrybos, gamtos ir ekologijos, informacinių technologijų, technologijų, medijų krypties neformaliojo vaikų švietimo programų, prisidedančių prie STEAM įgyvendinimo savivaldybėje. Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, organizuojant kultūrinius ir edukacinius renginius STEM temomis. Tobulinti mokytojų dalykines kompetencijas STEM srityje.

V. Švietimo pagalba. Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą. Mokiniui švietimo pagalba skiriama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Lazdijų rajono savivaldybėje švietimo pagalbą mokiniams, mokytojams, mokykloms ir tėvams teikia mokyklų švietimo pagalbos specialistai bei VšĮ Lazdijų švietimo centro švietimo pagalbos specialistai. Pagalba apima pedagoginę, psichologinę, socialinę ir specialiąją pagalbą, orientuotą į mokinių ugdymosi poreikių tenkinimą, mokyklų bendruomenių stiprinimą ir įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą. Atsižvelgdama į augantį švietimo pagalbos mokiniui poreikį, savivaldybė kasmet atlieka švietimo pagalbos specialistų poreikio švietimo įstaigose vertinimą ir, esant poreikiui, steigia papildomas švietimo pagalbos specialistų pareigybes (Lazdijų r. Šeštokų mokykloje – psichologo asistento pareigybė, Lazdijų mokykloje-darželyje „Kregždutė“ socialinio pedagogo 0,25 pareigybės), dalyvauja projektų veiklose: „Galimybių mokykla“ bei „Erasmus+“ programoje.

Švietimo pagalbos prieinamumas ir kokybiškas jos teikimas yra vienas iš esminių veiksnių, užtikrinant sėkmingą įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą. Savivaldybė nuosekliai didina specialiosios pagalbos mokiniams apimtis. Ypatingas dėmesys skiriamas mokinio padėjėjų etatų plėtrai: 2020 m. mokyklose dirbo 43 mokytojo padėjėjai (31,40 etato), o 2025 m. – 71 mokinio padėjėjas (46,25 etato). Šie rodikliai rodo kryptingą savivaldybės siekį užtikrinti individualizuotą pagalbą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, bei sudaryti sąlygas jų visaverčiam dalyvavimui ugdymo procese.

Siekdama stiprinti mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių poreikių mokinius, tobulinti švietimo pagalbos teikimo kokybę ir užtikrinti kiekvienam mokiniui jo gebėjimus ir galias atitinkantį

ugdymą, Lazdijų rajono savivaldybė nuo 2023 m. gegužės 11 d. dalyvavo „Tūkstantmečio mokyklų I“ programos projekte. Viena iš pagrindinių šios programos veiklos sričių – įtraukusis ugdymas. Projekte numatytos veiklos apėmė infrastruktūros pritaikymą, darbuotojų kompetencijų tobulinimą bei šiuolaikinių ugdymo ir pagalbos priemonių įsigijimą. Įgyvendinant projektą, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje įrengta moderni edukacinė erdvė, skirta socialinių, emocinių ir sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymui. Šioje erdvėje teikiamos socialinio pedagogo ir psichologo konsultacijos, organizuojama namų darbų klubo veikla, vykdomos formalaus ir neformalaus ugdymo veiklos, skirtos mokinių emocinei gerovei ir socialinei įtraukčiai stiprinti. Siekiant užtikrinti laisvą judėjimą Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje ir Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje įrengti nuožulnūs keltuvai laiptinėse ir jungiamuosiuose koridoriuose, suremontuota laiptinė patekimui į STEAM erdvę, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje įrengta edukacinė erdvė socialinių, emocinių ir sveikatos įgūdžių ugdymui, modernus STEAM ugdymo centras, kuriame įrengtos 3 specializuotos laboratorinės erdvės biologijai, chemijai, fizikai, tiriamajai veiklai, programavimui, konstravimui, demonstravimui, pristatymams ir kitoms veikloms.

Stiprinant tinklaveiką, parengtas Lazdijų rajono savivaldybės mokyklų tinklaveikos modelis. Sukurtas integruotų mokslų tvarkaraštis atitinka įtraukiojo ugdymo principus – įvairovės, pritaikymo, prieinamumo visiems savivaldybės mokiniams. Veiklos vykdomos, atsižvelgiant į mokinių naudojimosi Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje įkurtomis erdvėmis formaliam ir neformaliam ugdymui ir praktikoje įgyvendinant universalaus dizaino mokymuisi principus ir atliepiantis individualius mokinių poreikius. Užtikrinama lygiavertė prieiga prie savivaldybės STEAM, kultūrinės ir kitos švietimo sistemos infrastruktūros, suteikiama galimybė visiems mokiniams dalyvauti integruotose STEAM ir kultūrinio ugdymo pamokose, projektuose, renginiuose ir kitose veiklose. Sukurtos įtraukiojo ugdymo metodinės rekomendacijos savivaldybės mokyklų bendruomenėms – mokinių tėvams, mokiniams, mokytojams, sukurtas integruoto STEAM ugdymo turinys, teiktos konsultacijos dėl universalaus dizaino taikymo organizuojant šiuolaikinį ugdymą, pagal poreikį organizuojamas pavėžėjimas visiems savivaldybės mokyklų mokiniams į skirtingose mokyklose / STEAM centruose vykstančias ugdymo veiklas, kultūrinio ugdymo veiklas ir renginius tiek savivaldybės teritorijoje, tiek ir kitose Lietuvos savivaldybėse. Pavėžėjimo galimybėmis pasinaudojo visos savivaldybės mokyklos. Buvo suorganizuotos 47 edukacinės išvykos. Veiklose dalyvavo 70 proc. savivaldybės mokinių.

Papildomai Lazdijų rajono savivaldybė kartu su partneriais dalyvauja projekte „Kompleksinės paslaugos šeimai Lazdijų rajono savivaldybėje“, kurio tikslas – užtikrinti šeimoms kompleksiškai teikiamas paslaugas kuo arčiau jų gyvenamosios vietos, padedant įveikti socialines, emocines ir psichologines krizes. Projekto metu šeimoms ir vaikams teikiamos individualios ir grupinės psichologo konsultacijos, kurios papildo švietimo pagalbos sistemą ir prisideda prie mokinių ugdymosi sėkmės.

2025 m. Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 196 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, tai sudarė 11,77 proc. visų mokinių. Šis rodiklis atspindi gana reikšmingą mokinių dalį, kuriems reikalinga įvairiapusė švietimo pagalba ir individualizuotas ugdymo procesas.

Savivaldybėje specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams švietimo pagalbą teikė specialistų komanda: 8 socialiniai pedagogai, 6 psichologai, 8 logopedai, 7 specialieji pedagogai bei 71 mokinio padėjėjas. Mokinio padėjėjų skaičius rodo didėjantį individualios pagalbos poreikį ugdymo procese, ypač dirbant su didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais. Tačiau specialistų struktūra atskleidžia tam tikrus iššūkius – ypač jaučiamas psichologų trūkumas, kuris gali apsunkinti savalaikės emocinės ir psichologinės pagalbos teikimą mokiniams, jų tėvams bei pedagogams.

Mokiniai, turintys didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, Lazdijų rajono savivaldybėje ugdomi specializuotose lavinamosiose klasėse bei socialinių įgūdžių klasėje Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje. Atsižvelgiant į mokinių skaičių ir jų

poreikius, kasmet komplektuojamos dvi lavinamosios klasės ir viena socialinių įgūdžių klasė. Vidutiniškai lavinamosiose klasėse mokosi apie 13 mokinių, o socialinių įgūdžių klasėje – apie 6 mokiniai. Toks ugdymo organizavimo modelis leidžia užtikrinti labiau individualizuotą mokymą, orientuotą į praktinių gebėjimų, savarankiškumo ir socialinių įgūdžių ugdymą.

Remiantis bendrojo ugdymo mokyklų pateiktais duomenimis, Lazdijų rajono savivaldybėje švietimo pagalbą gauna 100 proc. mokinių, kuriems ji yra nustatyta. Tai rodo, kad savivaldybėje yra užtikrinamas švietimo pagalbos prieinamumas ir siekiama sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui gauti jam reikalingą specialistų pagalbą.

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas				Pokytis
			2023	2024	2025	
1.	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius (vnt.).	Padidinti	0,92	0,87	0,93	+0,01
2.	Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis.	Padidinti	14,1	14,40	11,9	-2,2
3.	Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose.	Padidinti	18,2	19,20	24,1	+5,9
4.	Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis (skaičiuojama nuo visų mokinių, kuriems nustatytas švietimo pagalbos poreikis, skaičiaus).	Padidinti	90,5	98,30	91,40 *	+0,9

* Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis Lazdijų rajono savivaldybėje Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis

Išvada. Švietimo pagalbos prieinamumas specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose klasėse gerėja, bet vis dar yra nepakankamas: dėl lėšų ir švietimo pagalbos specialistų trūkumo (ypač psichologų). Atskirais atvejais švietimo pagalbos specialistų pagalba teikiama ne visiems mokiniams, kuriems tos pagalbos reikia. Siekiant efektyviau įgyvendinti įtraukųjį ugdymą būtina užtikrinti savalaikį pedagogų kvalifikacijos tobulinimą įtraukiojo ugdymo klausimais.

Nors specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių skaičiai žymiai nesikeičia, tačiau daugėja mokinių, turinčių įvairiapusių raidos, emocijų ir elgesio sutrikimų, kurių įtraukusis ugdymas bendrosiose klasėse/grupėse kelia iššūkius ir reikalauja mokyklos bendruomenės naujų kompetencijų. Vykdant įtraukųjį ugdymą, didžiausia kliūtimi tampa specialistų trūkumas ir aplinkos mokykloje

pritaikymas. Mokykloje nesant psichologui, mokiniai arba visai negauna šios pagalbos, arba ji būna epizodinė. Jei psichologinė pagalba teikiama projektų būdu, o psichologai atvyksta iš kitų vietovių – tai tokiai pagalbai trūksta vientisumo, nes specialistai keičiasi, mokiniams (ir tėvams) kartais tampa sunku derintis prie besikeičiančių žmonių, specialistams nepakanka laiko pažinti mokinį. Mokyklų aplinka pritaikyta iš dalies. Reikalingi spec. įvažiavimai, rampos, keltuvai, neįgaliesiems įrengti tualetai, specialiai praplatintos kabinetų durys, baldai, labai svarbu užtikrinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pavėžėjimą, reikalingas tam pritaikytas transportas.

Savivaldybės indėlis. Švietimo pagalbos mokiniui prieinamumas ir jos teikimas yra vienas iš pagrindinių aspektų įgyvendinat įtraukųjį ugdymą. Savivaldybė skiria didelį dėmesį švietimo pagalbos mokiniui teikimui, kasmet didėja specialiosios pagalbos (mokinio padėjėjų) etatų skaičius. 2020 m. mokyklose dirbo 43 mokinio padėjėjai (31,40 etato), o 2025 m. – 71 mokinio padėjėjas (46,25 etato). Savivaldybė kartu su partneriais dalyvauja projekte „Kompleksinės paslaugos šeimai Lazdijų rajono savivaldybėje“, kurio tikslas – pasiūlyti, suteikti šeimoms kompleksiškai teikiamas paslaugas, užtikrinant paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos, siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusias krizes. Šeimoms, vaikams teikiamos psichologo individualios ir grupinės konsultacijos. Siekdama stiprinti mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių poreikių mokinius, tobulinti švietimo pagalbos teikimo kokybę ir užtikrinti kiekvienam mokiniui jo gebėjimus ir galias atitinkantį ugdymą, Lazdijų rajono savivaldybė nuo 2023 m. gegužės 11 d. dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų I“ programos projekte. Savivaldybės dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padeda sukurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(si) sąlygas mokyklose bei stiprina pedagogų kompetencijas pritaikant mokymosi aplinką švietimo pagalbai.

Veiksmai ateičiai. Užtikrinti kokybišką švietimą kiekvienam vaikui mokantis drauge su savo bendraamžiais, suteikiant reikalingą, jo ugdymosi poreikius atliepiančią pagalbą, sukurti optimalias ir kokybiškas ugdymosi sąlygos, aplinkas mokiniams, kad jos taptų atviros mokymosi įvairovei bei moksleivių poreikiams, kad visi turėtų lygiavertes sąlygas. Sistemingai analizuoti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiaus ir jų poreikių pokyčius bei pagal tai planuoti švietimo pagalbos infrastruktūros plėtrą. Taip pat svarbu stiprinti ankstyvosios pagalbos ir prevencijos priemones, kurios padėtų laiku identifikuoti mokinių mokymosi ir emocinius sunkumus bei užkirsti kelią jų gilėjimui.

Vykdant 2025 metų koordinuotai teikiamos pagalbos poreikį, didelis dėmesys buvo skiriamas informacijos sklaidai apie galimybę gauti koordinuotai teikiamas švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – Koordinuotai teikiamos paslaugos) vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) (toliau – Vaikas) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams). Renkama ir analizuojama informacija apie savivaldybėje veikiančias institucijas, įstaigas, organizacijas, kurios teikia švietimo pagalbos, socialines ar sveikatos priežiūros paslaugas vaikui ir šeimai. Bendradarbiaujama su švietimo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų specialistais, sprendžiant vaikų, grįžusių iš Vaiko raidos centro, grįžusių po sanatorinio gydymo, tęstinės pagalbos teikimą ir ugdymą. Atlikdamas Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos pirmininko funkciją, koordinatorius užtikrina Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų šios komisijos funkcijų ir pareigų įgyvendinimą.

Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisija (toliau-VGK) per metus organizavo 6 posėdžius. Svarstyta 16 nepilnamečių. Parengti 6 savivaldybės mero potvarkiai dėl minimalios priežiūros priemonių skyrimo, 4 savivaldybės mero potvarkiai dėl koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo vaikui ir jo šeimai, 5 savivaldybės mero potvarkiai dėl privalomo ikimokyklinio ugdymo skyrimo. 7 atvejai dėl nepilnamečių administracinių nusižengimų svarstyta ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijose. Paskyrus minimalios priežiūros priemones, vaikams buvo teikiamos VšĮ Lazdijų švietimo centro, VšĮ Lazdijų socialinių paslaugų centro, Lazdijų viešosios bibliotekos

jaunimo centro, Lazdijų savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, ugdymo įstaigų specialistų konsultacijos (socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo, psichologo), paskirta lankytis neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimuose, atlikti visuomenei naudingą veiklą. Nepilnamečių tėvams rekomenduojama Tėvystės įgūdžių programa, psichologo pagalba, mediacijos paslauga. Vykdytas paskirtų minimalios priežiūros priemonių plano įgyvendinimo vertinimas, priežiūra (7 pasitarimai).

Aktyviai bendradarbiaujama su savivaldybės mokyklų Vaiko gerovės komisijomis skiriant ir taikant ugdymo priemones, ypač akcentuojant prevencinės veiklos lygmenį, sudarant vaikams galimybes keisti elgesį teigiama kryptimi, intervencinių priemonių imantis tik kraštutiniais atvejais.

Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos nariai dalyvavo Lazdijų rajono savivaldybės ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijų posėdžiuose (viso12), 7 ugdymo įstaigose teikiant švietimo metodinę pagalbą vaiko gerovės komisijų nariams. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius dalyvavo 6 VšĮ Lazdijų socialinių paslaugų centro atvejo vadybos posėdžiuose dėl koordinuotai teikiamos pagalbos vaikams ir jų šeimoms teikimo. Buvo organizuoti 2 pasitarimai ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijų pirmininkams, ugdymo įstaigų socialiniams pedagogams, psichologams su VšĮ Lazdijų švietimo centro specialistais.

Suorganizuoti 2 tarpinstituciniai pasitarimai su švietimo, sveikatos, socialinių institucijų specialistais, NVO atstovais, specialistai pristatė naujai inicijuotas paslaugas, vykdomus projektus, pasidalinta gerąja praktika.

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius bendradarbiavo ir pagal poreikį organizavo bendrus pasitarimus su vaiko minimalios priežiūros priemonių paslaugų teikėjais, Atvejo vadybininkais, atsakingais asmenimis rengiančiais ir įgyvendinančiais vykdymo planą vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams), kitais savivaldybės administracijos valstybės tarnautojais, atsakingais už Vaiko gerovės užtikrinimą.

Veiksmai ateičiai. Gerinti koordinuotai teikiamų švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų prieinamumą vaikams ir jų šeimoms. Vaikams su negalia, jų šeimos nariams būtinos paslaugos jų emociniam palaikymui, reabilitacijai. Inicijuoti naujų paslaugų atsiradimą, organizuoti savipagalbos grupes, vykdyti psichoterapijos, menu terapijos užsiėmimus jų palaikymui.

Siekiant atliepti individualius visų mokinių poreikius tiek mokykloje, teik ir už jos ribų, aktualios išlieka tinkamai parinktos ir suteiktos koordinuotai teikiamos paslaugos, kurios papildo ugdymo įstaigose teikiamą pedagoginę pagalbą.

VI. Pedagogai. Lazdijų rajono savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose 2025–2026 mokslo metais ŠVIS duomenimis dirbo 244 pedagoginiai darbuotojai, iš jų: moterų –223 (91,39 %), aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) – 53 (35,33 %).

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas	Metai (matavimo data)			
			2023	2024	2025	pokytis
1.	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (metodininkų ir ekspertų) dalis	Padidinti	32,30	35,48	35,33	+3,03
2.	Pedagogų, turinčių daugiau negu 15 m. darbo stažą, dalis	Sumažinti	65,34	65,04	65,57	+0,23
3.	Pensinio amžiaus pedagogų dalis	Sumažinti	1,20	1,62	2,87	+1,67
4.	Skaitmeninio raštingumo mokymuose per metus dalyvavusių švietimo srities darbuotojų dalis	Išlaikyti	20	20	25	+5

5.	Pedagogų, turinčių ne visą darbo krūvį, dalis	Sumažinti	45,82	46,34	43,03	-2,79
6.	Studijų paramą pagal Lazdijų rajono savivaldybės studijų rėmimo tvarkos aprašą gaunančiųjų skaičius	Padidinti	3	3	4	+1

Išvada. Lazdijų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose dirba reikiamos kvalifikacijos pedagogų komanda. Dauguma pedagogų turi ilgametę darbo patirtį. 2025 m. mažėjo pedagogų, turinčių iki 4 m. darbo stažą, dalis, didėjo pensinio amžiaus pedagogų dalis. Statistiškai nereikšmingai augo pedagogų, turinčių daugiau negu 15 m. darbo stažą, dalis. Statistiškai reikšmingai sumažėjo pedagogų, turinčių ne visą darbo krūvį, dalis. Analizuojant 2023– 2025 m. duomenis galima daryti išvadą, kad ir toliau išlieka aktuali jaunų pedagogų pritraukimo, kurie ateityje galėtų pakeisti pensinio amžiaus pedagogus, problema. Augo aukštos kvalifikacijos mokytojų (metodininkų ir ekspertų) dalis.

*Savivaldybės indėlis ir problemos***.** Lazdijų rajono savivaldybėje per 2023–2025 m. laikotarpį fiksuojamas pedagogų, turinčių iki 4 m. darbo stažą, skaičiaus mažėjimas. Ir toliau pedagogų bendruomenės senėjimo problema išlieka labai aktuali. Siekiant populiarinti pedagogo profesiją, pritraukti jaunus pedagogus dirbti savivaldybės mokyklose, 2025 m. savivaldybė tęsė bendradarbiavimą su Vytauto Didžiojo universitetu. Lazdijų rajono savivaldybės biudžete numatytos lėšos studijų rėmimui bei trūkstamų specialybių specialistų pritraukimui į savivaldybės mokyklas. Atsižvelgiant į darbo rinkos situaciją, buvo sudarytas trūkstamų specialybių sąrašas. Savivaldybė ir bendrojo ugdymo mokyklos bei neformaliojo švietimo įstaigos skiria dėmesį mokytojų kvalifikacijos tobulinimui ir profesiniam augimui. Priimti sprendimai po truputį duoda rezultatą, rodantį, kad einama teisinga kryptimi.

Veiksmai ateičiai. Tęsti Lazdijų r. 2026 – 2028 m. strateginio, metinio veiklos planų, kuriuose numatytos priemonės švietimo proceso tobulinimui, įgyvendinimą.

VII. Mokymosi pasiekimai.

Eil. Nr.	Rodikliai	Metai (matavimo data)			
		2023	2024	2025	Pokytis
1.	Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) 4 klasės mokinių: - rezultato procentais vidurkis; Lietuvių k. (skaitymas)	56,4 (šalies vidurkis – 55,5)	59,3 (šalies vidurkis – 62,3)	80,4 (šalies vidurkis – 75,5)	+24
2.	Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) 4 klasės mokinių: - rezultato procentais vidurkis; Matematika	61,5 (šalies vidurkis – 63,6)	57,3 (šalies vidurkis – 62,1)	78,4 (šalies vidurkis – 74,9)	+16,9
3.	Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo	64,0 (šalies vidurkis – 67,6	64,4 (šalies vidurkis – 68,2)	72,3 (šalies vidurkis– 73,7)	+8,3

	(NMPP) 8 klasės mokinių: - rezultato procentais vidurkis; Lietuvių k.(skaitymas)				
	Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) 8 klasės mokinių: - rezultato procentais vidurkis; Matematika	41,8 (šalies vidurkis – 48,7	42,2 (šalies vidurkis – 49,1	50,6 (šalies vidurkis – 58,9	+8,8
4.	Pagrindinį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis (%)	97,01	100	100	+2,99
5.	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime (PUPP) bent pagrindinį Pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (lietuvių k. ir lit., matematika)	Lietuvių k.: 79,7 Matematika: 50,0	Lietuvių k.: 84,6 Matematika: 47,6	Lietuvių k.: 83,6 Matematika: 59,6	Lietuvių k.: +3,9 Matematika: +9,6
	IV gimnazijos klasės mokinių, išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus pagrindiniu ir aukštesniuoju pasiekimų lygiu, dalis	56,6	57,37	56,59	-0,0,1
	IV gimnazijos klasės mokinių, išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus šimtu balų, dalis	4,44	0,79	13,33	+8,89

Išvada. Statistiškai reikšmingai gerėjo Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) 4 klasės mokinių lietuvių k. (skaitymo) ir matematikos rezultatai pagal surinktų taškų dalį. Taip pat statistiškai reikšmingai gerėjo Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) 8 klasės mokinių matematikos rezultatai pagal surinktų taškų dalį. Lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime (PUPP) dalyvavusių ir bent pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis taip pat statistiškai reikšmingai augo. Analizuojant 2025 m. Lazdijų rajono gimnazijų valstybinius brandos egzaminus, galima teigti, kad rajono abiturientai sėkmingiausiai laikė valstybinius anglų kalbos, chemijos, matematikos (A kurso) ir lietuvių kalbos ir literatūros (A kurso) brandos egzaminus. Sumažėjo IV gimnazijos klasės mokinių, išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus pagrindiniu ir aukštesniuoju pasiekimų lygiu, dalis. Statistiškai reikšmingai augo 2025 m. IV gimnazijos klasės mokinių, išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus šimtu balų, dalis.

Savivaldybės indėlis. Mokinių pasiekimų gerinimas 2025 m. išliko prioritetine švietimo sritimi, kuri ir toliau įtraukiama į visų lygmenų planavimą – savivaldybės, švietimo įstaigų. 2025 m. mokinių

pasiekimų gerinimas taip pačiai kaip ir 2024 m. bei 2023 m. buvo įtrauktas į visų mokyklų vadovų metinių užduočių įgyvendinimą.

Veiksmai ateičiai:

1. Tęsti Lazdijų r. 2026–2028 m. strateginio, metinio veiklos planų, kuriuose numatytos priemonės švietimo rezultatų gerinimui, įgyvendinimą.

2. Toliau stiprinti mokinių įtrauktį į formalųjį ir neformalųjį švietimą, tęsti įvairių projektų, susijusių su mokinių pasiekimų gerinimu bendrojo ugdymo mokyklose įgyvendinimą.

3. Tobulinti vadybinės ir pedagoginės veiklos kokybę, neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtrą, vaikų socializacijos (vasaros poilsio), gabių mokinių skatinimą.

Baigusiųjų vidurinio ugdymo programą stojimas į mokslo įstaigas:

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas	Metai (matavimo data)			
			2023	2024	2025	pokytis
1.	Mokymas ir mokymasis įstojusiųjų į universitetines ir neuniversitetines aukštąsias mokyklas abiturientų dalis (nuo visų gavusių brandos atestatą) dalis	Padidinti	48,48	43,95	45,93	-2,55
2.	Mokymąsi / studijas universitetinėse, neuniversitetinėse aukštosiose ar profesinėse mokyklose tęsiančių mokinių dalis	Padidinti	66,66	65,61	68,89	+2,23

Išvada. 2025 m. lyginant su 2024 m. bei 2023 m. mažėjo abiturientų, įstojusiųjų į universitetines ir neuniversitetines aukštąsias mokyklas nuo visų gavusiųjų brandos atestatą dalis. Statistiškai reikšmingai augo abiturientų, tęsiančių mokslą profesinėse mokyklose, dalis. Tikėtina, kad tam įtakos turėjo pastaraisiais metais vis didėjantis profesinio mokymo patrauklumas bei profesinių mokyklų lankstumas, siūlant įvairias programas, leidžiančias įgyti paklausias darbo rinkoje specialybes. Profesinio mokymo įstaigos dažnai bendradarbiauja su darbdaviais, o tai studentams suteikia galimybę atlikti praktiką ir įsidarbinti dar studijų metu.

Savivaldybės indėlis. Nors 2025 m. įstojusiųjų į universitetines ir neuniversitetines aukštąsias mokyklas ar profesines mokyklas abiturientų dalis lyginant su 2024 m. paaugo, organizuojamos veiklos ir priemonės turėtų būti ir toliau tęsiamos bei plėtojamos pasitelkiant karjeros specialistus, toliau bendradarbiaujant su aukštosiomis mokyklomis.

Veiksmai ateičiai. Tęsti Lazdijų r. 2026–2028 m. strateginio, metinio veiklos planų, kuriuose numatytos priemonės švietimo proceso tobulinimui, įgyvendinimą. Siekiant padidinti abiturientų, stojančių į universitetines, neuniversitetines aukštąsias ar profesines mokyklas, skaičių, skatinti tikslingesnį karjeros planavimą tarp moksleivių.

VIII. Tūkstantmečio mokyklos I“ programa. Tūkstantmečio mokyklų programoje dalyvavo 2 bendrojo ugdymo mokyklos – Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija ir Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazija. 5 mokyklos dalyvavo tinklaveikos pagrindais. Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje Tūkstantmečio mokyklos programa įgyvendinta 2025 birželio 30 d. Programos įgyvendinimas Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje pratęstas iki 2026 balandžio 30 d.

Įgyvendinant TŪM I programą buvo siekiama pritaikyti erdves laisvam judėjimui Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje ir Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje, įrengti edukacinę bei STEAM

erdves Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje, taip pat Menų studiją ir poilsio erdves Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje bei įsigyti naujai kuriamoms erdvėms reikalingą įrangą ir priemones. Programos metu įgyvendintos lyderystės, įtraukiojo ugdymo ir STEAM sričių mokymų programos bei stažuotės. Taip pat įgyvendinta ilgalaikė mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programa „Partnerystės giliam mokymuisi“, organizuotos mokytojų dalykininkų praktinio mokymosi ir bendradarbiavimo sesijos, bendruomenių įtraukimo renginiai. Sukurtas mokyklos veiklos modelis, pritaikant mokyklos III aukštą STEAM centro veiklai, parengtos įtraukiojo ugdymo metodinės rekomendacijos ir integruoto STEAM ugdymo programos turinys. Taip pat organizuotas pavėžėjimas į edukacines veiklas ir kultūrinius renginius.

Investicijų kryptis	**Suplanuota**	**Vykdoma**	**Įgyvendinta**
Infrastruktūra	5	2	3
Įranga ir mokymo priemonės	5	1	4
Mokyklų vadovų ir pedagoginių darbuotojų kompetencijų stiprinimas	10	1	9
Tinklo mokyklų išteklių prieinamumo gerinimas	2	0	2
Ugdymo veiklų ir užsiėmimų organizavimas	8	0	8
Viso	**30**	**4**	**26**

Pažangos plano rodikliai:

Eil. Nr.	Rodikliai	Siekiamas rezultatas				
			2023	2024	2025	Pokytis
1.	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu 6-10 balų lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	Išlaikyti	79,73	84,62	83,6	+3,87
2.	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu į 6-10 balų matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	Išlaikyti	51,04	47,55	59,6	+8,56
3.	Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis (proc.)	Sumažinti	3,00	1,67	1,67	-1,33
4.	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Padidinti	9,8	9,9	9,45	-0,35
5.	Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis (skaičius)	Padidinti	0,51	0,59	0,57	+0,6
6.	Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis (proc.)	Padidinti	95,52	98,33	91,4	-4,12

7.	Pareigybės dalis, tenkanti vienam pedagoginiam darbuotojui (vnt.)	Padidinti	0,82	0,83	0,87	+0,05
8.	STEAM, kultūrinis ugdymas: Sukurtas integruotų pamokų planų turinio bankas, vnt.	Padidinti	0	0	1	+1
9.	Įtrauktis: SUP turinčių mokinių pamokų lankomumo pagerėjimas, proc.	Padidinti	78	99,69	99,69	+21,69
10.	Kultūrinis ugdymas: Netradicinėse erdvėse (ne klasėje) vedamų pamokų dalis, proc.	Padidinti	14,5	18,38	30	+15,5
11.	Lyderystė: Mokytojų, bent kartą per mėnesį vedančių integruotas pamokas, dalis, proc.	Išlaikyti	59,6	93,87	100	+40,4
12.	STEAM: 7-8 kl. mokinių, kurie dalyvauja praktinėse pamokose laboratorijose ne rečiau kaip 1 kartą per mėn., dalis, proc.	Padidinti	67	74,15	100	+33
13	Lavinamosiose ir socialinių įgūdžių klasėse ugdomų vaikų dalyvavimas bendrojo ugdymo mokyklų organizuojamose neformaliojo švietimo būreliuose kartu su visais vaikais, proc.	Padidinti	0	71,4	84,2	+84,2

Išvada. Įgyvendinat programą pasiekti svarbūs švietimo pokyčiai. Pagerintas TŪM mokyklų fizinis erdvių prieinamumas ir užtikrintas laisvas judėjimas. Įrengta šiuolaikiška edukacinė erdvė socialinių, emocinių ir sveikatos įgūdžių ugdymui bei moderni STEAM erdvė, atvira visiems savivaldybės mokiniams ir mokytojams. Įsigyta EditAI platforma, kuria pasitelkiant dirbtinį intelektą kuriami integruotų pamokų aprašai 1–IV g. klasėms. Parengtos įtraukiojo ugdymo rekomendacijos mokytojams, tėvams ir mokiniams. Stažuotės, universalaus dizaino mokymai bei konsultacijos paskatino reikšmingus ugdymo turinio pokyčius. Įgyvendintos 4 ilgalaikės programos. Sukurtas tinklaveikos modelis, užtikrinantis programos metu sukurtos infrastruktūros, mokymo priemonių ir įrangos tvarų panaudojimą visiems savivaldybės mokiniams. Integruotų mokslų tvarkaraštis atitinka įtraukiojo ugdymo principus – įvairovės, pritaikymo, prieinamumo visiems savivaldybės mokiniams.

Savivaldybės indėlis. Įgyvendinant Švietimo pažangos plano veiklas, skiriami žmogiškieji, techniniai, intelektiniai, materialiniai ir kitokio pobūdžio ištekliai, reikalingi ir leidžiantys tinkamai vykdyti prisiimamus įsipareigojimus: numatyta veiklų organizavimas netradicinėse aplinkose savivaldybės lėšomis. Skiriamos lėšos mokinių pavežimui į STEAM erdves, edukacijas, vykstančias socialinių partnerių erdvėse.

Problemos. Dėl nedidelio darbo krūvio dalis mokytojų dirba keliose mokyklose, todėl, atvykstant mokiniams iš kitų mokyklų į STEAM erdves, kyla iššūkių sudarant ugdymo tvarkaraščius. Dėl to didėja administracinė našta mokykloms.

Veiksmai ateičiai. Užtikrinti visų savivaldybės mokinių pavėžėjimą į STEAM erdvę Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijoje.

Siekti, kad mokytojai turėtų galimybę naudotis integruoto ugdymo turinio platformos licencijomis Edit Ai ir pasibaigus Tūkstantmečio mokyklų programai. Užbaigti infrastruktūros rangos darbus Menų studijos Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje.

IX. Apibendrinimas. Atsižvelgiant į esamą situaciją ir tendencijas, bei siekiant artimiausioje perspektyvoje teigiamų pokyčių Lazdijų rajono savivaldybės švietimo sistemoje, galima numatyti tokias spręstinas problemas ir švietimo pažangos kryptis:

1. Vykdyti nuolatinę švietimo būklės stebėseną ir jos kontekste vertinti, planuoti bei įgyvendinti mokyklų tinklo pokyčius.
2. Plėtoti bei stiprinti įtraukiojo ugdymo galimybes kiekvienoje mokykloje.
3. Plėsti 1–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį.
4. Stiprinti matematikos bei gamtos mokslų ugdymo kokybę įgyvendinant patyriminį ugdymą per STEAM.
5. Stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinti jų kvalifikaciją, didinti aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį.
6. Bendradarbiauti su profesinio bei aukštojo mokslo institucijomis, siekiant didinti mokinių mokymosi motyvaciją bei pedagogų kompetencijų plėtojimą bei kvalifikacijos kėlimą.
7. Stiprinti mokyklų bendradarbiavimą, skatinti lyderystę, plėtoti tinklaveikos tarp savivaldybių ir mokyklų modelį, kurti prielaidas siekti aukštesnės ugdymo kokybės.
8. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų pritraukimas.

Ataskaitą parengė Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius